LESOOCHRANÁRSKE ZOSKUPENIE VLK

082 13 Tulčík 310, tel./fax 051 - 77 89 488, e-mail: alfa@wolf.sk, www.wolf.sk

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva, odbor poľovníctva
Dobrovičova 12
812 66 Bratislava

V Tulčíku, 18. 6. 2020

Vec: Zaslanie návrhov v rámci procesu pripomienkovania predbežnej informácie k Návrhu zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov – PI/2020/94

Lesoochranárske zoskupenie VLK, so sídlom 082 13 Tulčík 310, týmto zasiela podnety k pripravovanému *Návrhu zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Predbežnú informáciu o pripravovanom právnom predpise zverejnilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky dňa 5. 6. 2020 pod rezortným číslom 8288/2020-730. Dátum ukončenia pripomienkovania predbežnej informácie je 18. 6. 2020. Pripomienkovaný materiál je zverejnený na stránke https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2020/94 pod číslom PI/2020/94.

V intenciách základných cieľov právnej úpravy predkladá Lesoochranárske zoskupenie VLK nasledovné návrhy, ktoré požaduje zapracovať do Zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

1. **Zaradiť vlka obyčajného (*Canis lupus*) medzi celoročne chránené druhy.**
2. **Prísne chránené územia s najvyšším stupňom ochrany zaradiť medzi nepoľovné plochy.**
3. **Neumožniť prikrmovanie zveri, ak jarné kmeňové stavy zveri sú o 10% a viac vyššie ako normované kmeňové stavy.**
4. **Upraviť zakladanie, prevádzku a likvidáciu vnadísk využívaných pri love zveri; v poľovných revíroch s výskytom medveďov zakázať vykladanie potravy, ktorá je potravným atraktantom pre medvede.**
5. **Zakázať spoločné poľovačky v revíroch s výskytom medveďov v období ich zimného spánku.**
6. **Spoločné poľovačky prehľadne a včas zverejňovať na webovom portáli ministerstva pôdohospodárstva.**

Odôvodnenie:

Podľa posledných dostupných informácií o stave zveri spracovaných v Poľovníckej štatistickej ročenke SR 2018 jarné kmeňové stavy **prevyšovali** normované kmeňové stavy pri jelenej zveri 1,79-krát, pri srnčej zveri 1,14-krát a pri diviačej zveri 1,81-krát. Normované kmeňové stavy (NKS) jelenej zveri sú v súčasnosti na Slovensku určené v celkovej výške 39 085 jedincov, pričom jarné kmeňové stavy boli vykázané v celkovej výške 69 944 jedincov; NKS **srnčej zveri** sú v súčasnosti na Slovensku určené v celkovej výške 92 710 jedincov, pričom jarné kmeňové stavy boli vykázané v celkovej výške 105 789; NKS **diviačej** zveri sú v súčasnosti na Slovensku určené v celkovej výške 22 949 jedincov, pričom jarné kmeňové stavy boli vykázané v celkovej výške 41 723 jedincov.

Hlavnou zložkou potravy vlkov je jelenia a diviačia zver a to predovšetkým mladé jedince do 2 rokov. Prítomnosť stabilných svoriek pozitívne ovplyvňuje sociálnu a vekovú štruktúru populácie koristi a pozitívne vplýva na jej zdravotný stav. Problémy s premnožením diviačej a jelenej zveri, s nevhodnou sociálnou a vekovou štruktúrou, s oslabenou fyzickou kondíciou a so zdravotným stavom lovených kopytníkov, pomôžu riešiť stabilné svorky vlkov chránené celoročnou ochranou.

Nezanedbateľným faktorom v prospech zavedenia celoročnej ochrany sú aj vysoké škody spôsobované kopytníkmi na poľnohospodárskych plodinách a v lesnom hospodárstve, ako aj aktuálne šírenie nebezpečného vírusového ochorenia afrického moru ošípaných v populácii diviakov. V rámci preventívnych opatrení je nevyhnutné aktívne vyhľadávať a likvidovať choré a uhynuté diviaky. Prirodzeným spôsobom túto potrebu zabezpečujú práve vlci, pre ktorých je uhynutá zver ľahko dostupným a vyhľadávaným zdrojom potravy. Vlci tak môžu prirodzeným spôsobom

prispieť k tlmeniu šírenia infekcie v populácii diviakov. Samy pritom aktívnym prenášačom ochorenia nie sú. [1) 2)] Pozitívny vplyv vlkov pri tlmení šírenia nebezpečného vírového ochorenia v populácii diviakov preukázali skúsenosti zo Slovenska získané výskumom[3)] zameraným na klasický mor ošípaných. V priebehu rokov 1994 – 1998 sa mor u diviakov vyskytol v 241 katastroch, z toho 224 lokalít (93%) bolo v miestach, kde sa vlci trvalo nevyskytovali. Zvyšných 7 % lokalít s trvalým výskytom vlkov bolo zanedbateľných, keďže ohniská nákazy rýchlo zanikli a ochorenie sa v ich okolí nerozširovalo, čo bol zásadný rozdiel v porovnaní so šírením ochorenia v území bez vlkov (príloha).

Jednou z príčin vysokých stavov zveri je nadbytok potravy počas roka. Množstvo prirodzene dostupnej potravy počas zimných mesiacov je jedným z autoregulačných nástrojov zabraňujúcich premnoženiu zveri nad únosnú hranicu úživnosti prostredia. Neprirodzené zdroje potravy prinášané poľovníkmi na krmoviská alebo vnadiská a usmrcovanie vlkov, narúšajú prirodzenú autoreguláciu a sú jednou z hlavných príčin súčasného premnoženia diviačej a jelenej zveri.

Spôsob vnadenia ako napr. dĺžka vnadenia pred lovom, druh vnadidla, či likvidácia nespotrebovaného vnadidla po love, nie sú v doterajšej legislatíve upravené. V bežnej realite je vnadenie totožné s kŕmením, s jediným rozdielom, že potrava na vnadiskách je zveri dostupná mimo času núdze. Vnadenie je bezpochyby zdrojom kŕmenia. Zaužívané spôsoby dlhodobého vnadenia a trvalo založených vnadísk s množstvom ľahko dostupnej neprirodzenej potravy spôsobujú navykanie divožijúcej zveri na ľudské zdroje potravy a negatívnym spôsobom ovplyvňuje ich prirodzené správanie. Neprirodzené koncentrovanie zveri v okolí vnadísk a krmovísk spôsobuje problémy v okolitých lesných porastoch a v prípade medveďov zvyšuje riziko vzniku konfliktných situácií. Neobmedzené prinášanie cudzorodých zdrojov potravy do prírodného prostredia (napr. citrusy zabalené v igelitových obaloch) navyše zvyšuje riziko zavlečenia problematických druhov rastlín, čo pri inváznych a inváznе sa správajúcich druhoch môže spôsobiť ich neželané šírenie.

Potrava dostupná na krmoviskách alebo vnadiskách zriadených za akýmkoľvek účelom spôsobuje zmeny správania voľne žijúcich živočíchov a umelo zvyšuje úživnosť prostredia. Tento problém je extrémne vypuklý v súvislosti s medveďom hnedým, pre ktorého sú vnadiská významným neprirodzeným zdrojom potravy. Medvede v dôsledku vyhľadávania atraktívnej potravy na vnadiskách menia svoje prirodzené správanie, navykajú si na ľudské zdroje potravy, pričom jej ľahká dostupnosť a vysoká výživnosť prispieva k nárastu populačnej hustoty medveďov.

Zákon o ochrane prírody a krajiny v najprísnejšom stupni ochrany zakazuje usmrcovanie živočíchov, ako aj iné činnosti, ktoré sú definované v rámci práva poľovníctva. Tieto územia nie je možné považovať za poľovnú plochu, nakoľko obmedzenia, ktoré na nich platia, neumožňujú výkon práva poľovníctva.

Spoločné poľovačky sú pre verejnosť extrémne riziková aktivita. Zverejňovanie plánu schválených spoločných poľovačiek umožní verejnosti vyhnúť sa rizikovým lokalitám a nevystaviť sa nebezpečenstvu úrazu alebo zabitia strelnou zbraňou.

Záverom týmto vyjadrujeme záujem participovať na tvorbe zákona.

S pozdravom,

Juraj Lukáč,
LZ VLK, člen Komisie pre tvorbu manažmentových plánov pre veľké šelmy

Janka Zajaková,
LZ VLK, autorka diplomovej práce o klasickom more ošípaných a vlkoch

Katarína Grichová,
LZ VLK Čergov, členka komisie pre veľké šelmy Ministerstva životného prostredia SR

Citácie:

1 *Friedrich-Loeffler-Institut (Federal Research Institute for Animal Health). 2018: African swine fever in wild boar*

2 *Carolina Probst, Jörn Gethmann, Susanne Amler, Anja Globig, Bent Knoll & Franz J. Conraths, 2019: The potential role of scavengers in spreading African swine fever among wild boar*

3 *Strnádová J., 2000: Predačný efekt vlka dravého na populáciu diviačej zveri a jeho význam v dynamike výskytu KMO u diviakov na Slovensku. PriF UK.*

Príloha:
Klasický mor ošípaných u diviakov v rokoch 1994 – 1998 a rozšírenie vlkov

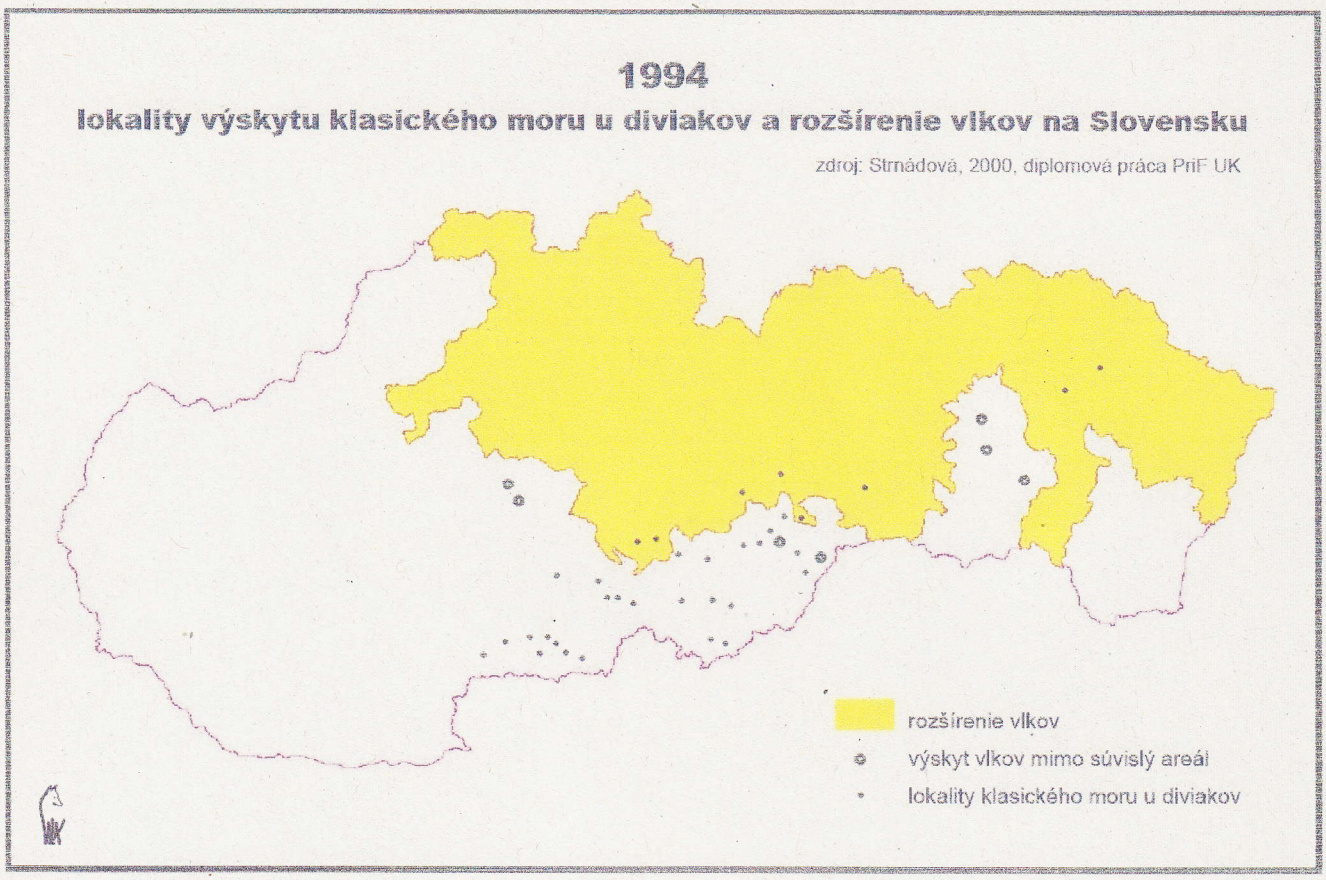

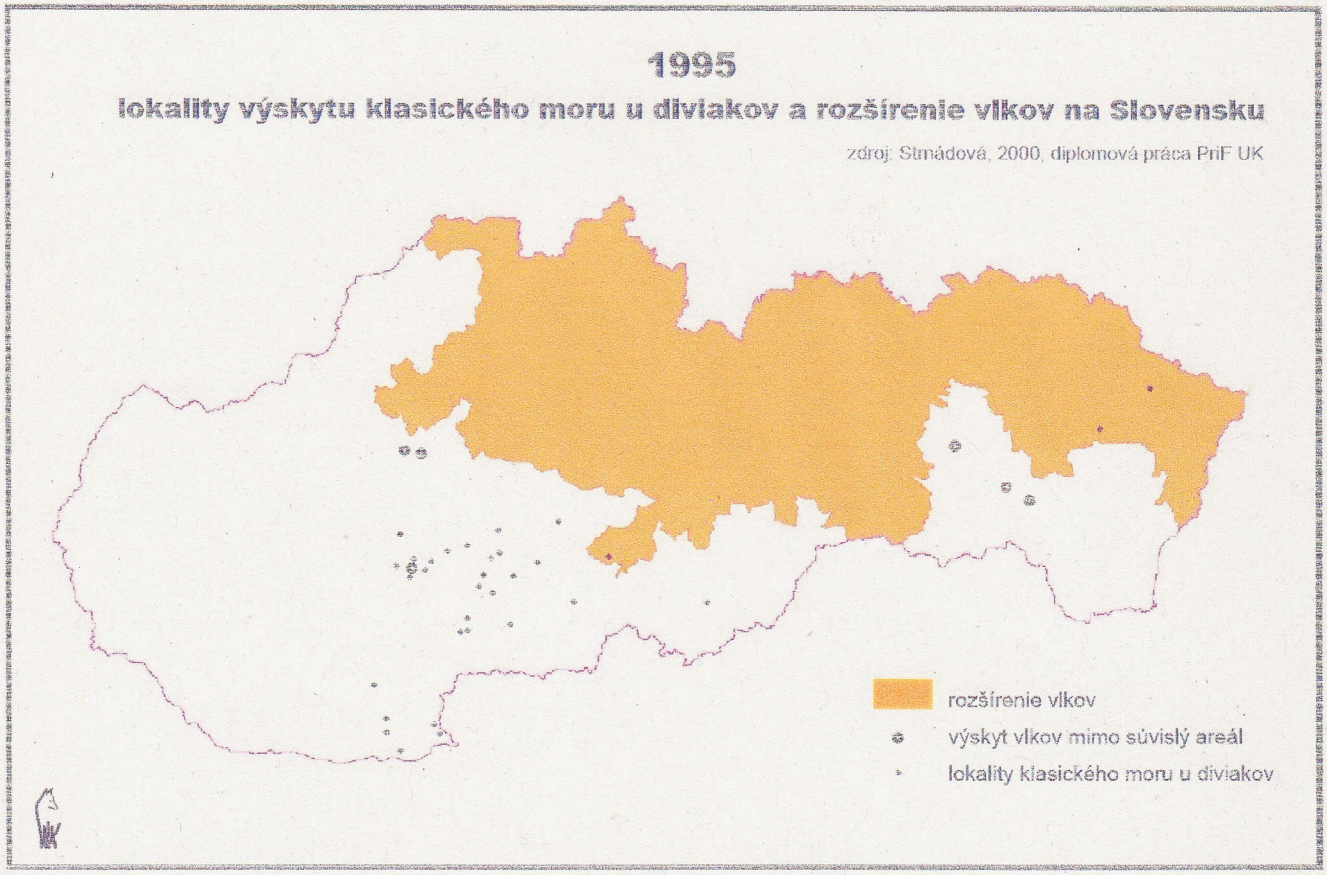

1996

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlka na Slovensku

zdroj: Strnádová, 2000, diplomová práca PriF UK

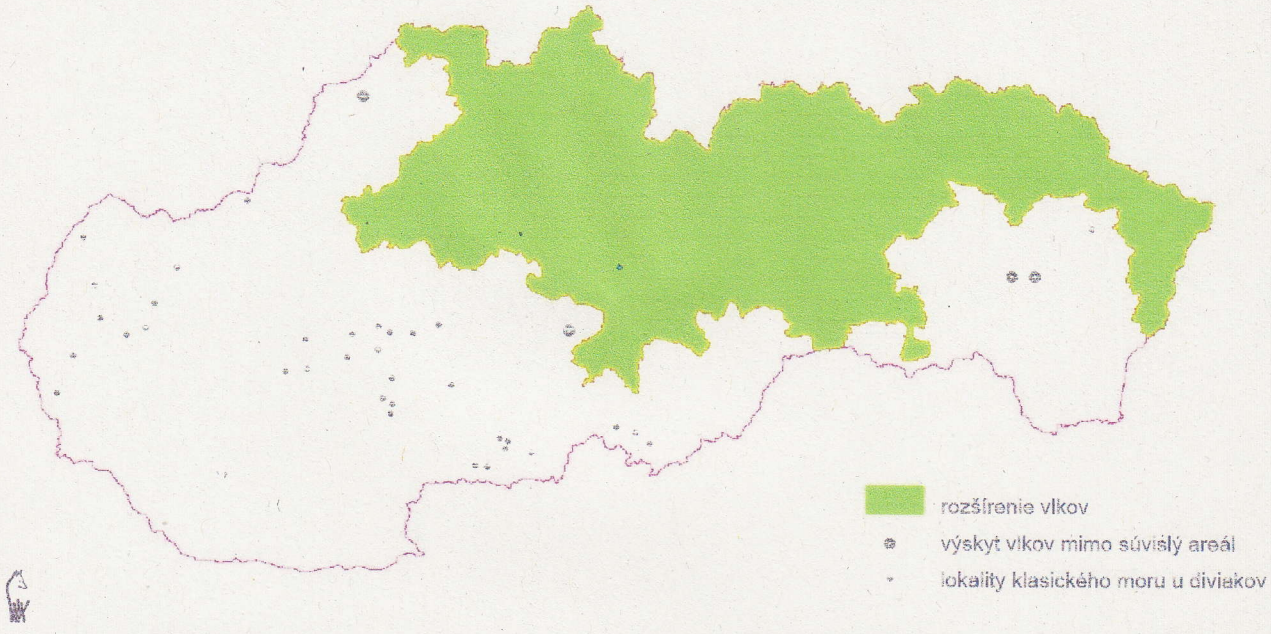

1997

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku

zdroj: Strnádová, 2000, diplomová práca PriF UK

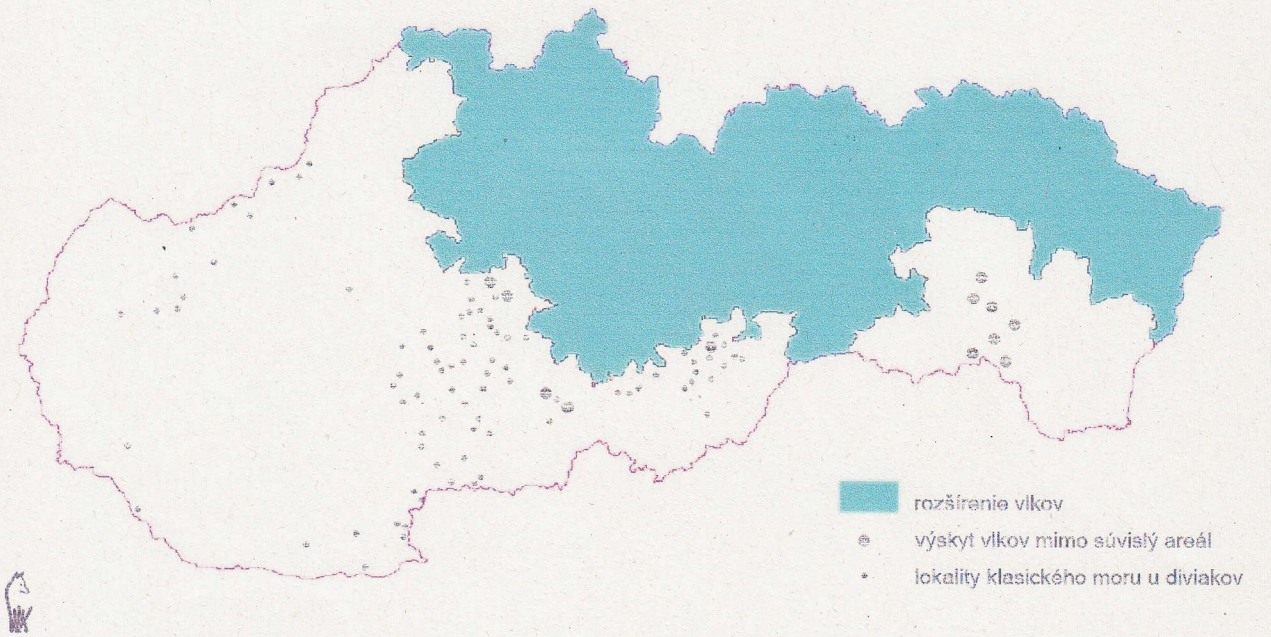

1998

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku

zdroj: Strnádová, 2000, diplomová práca PriF UK

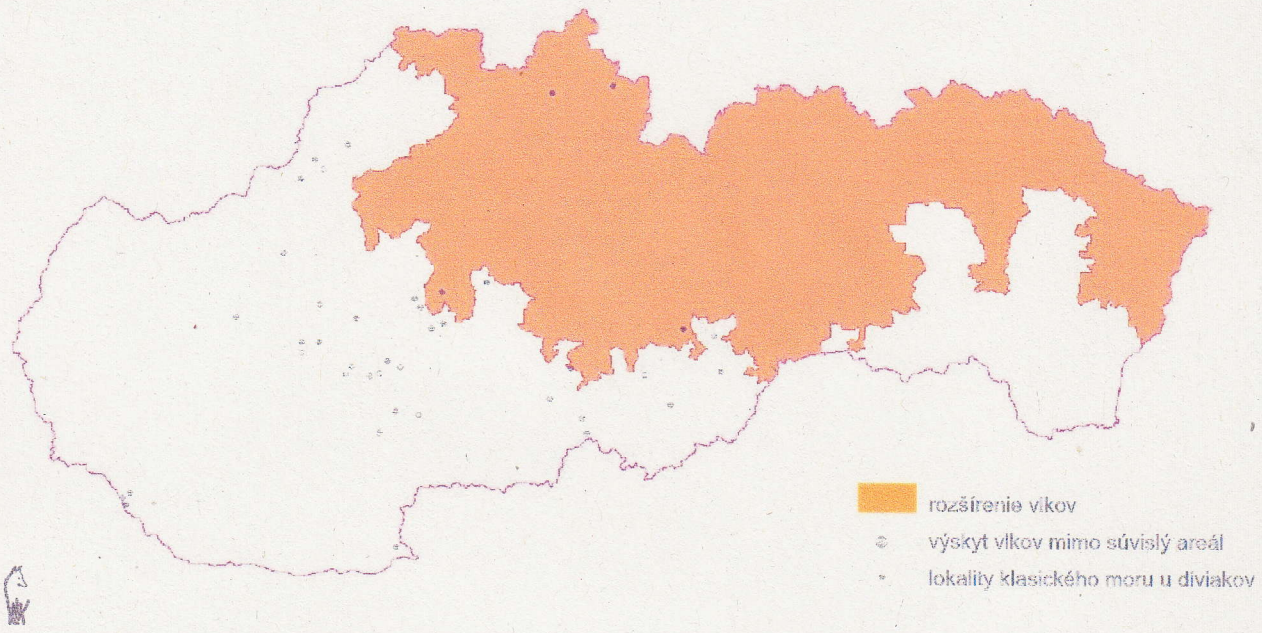

1994 - 1998

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku
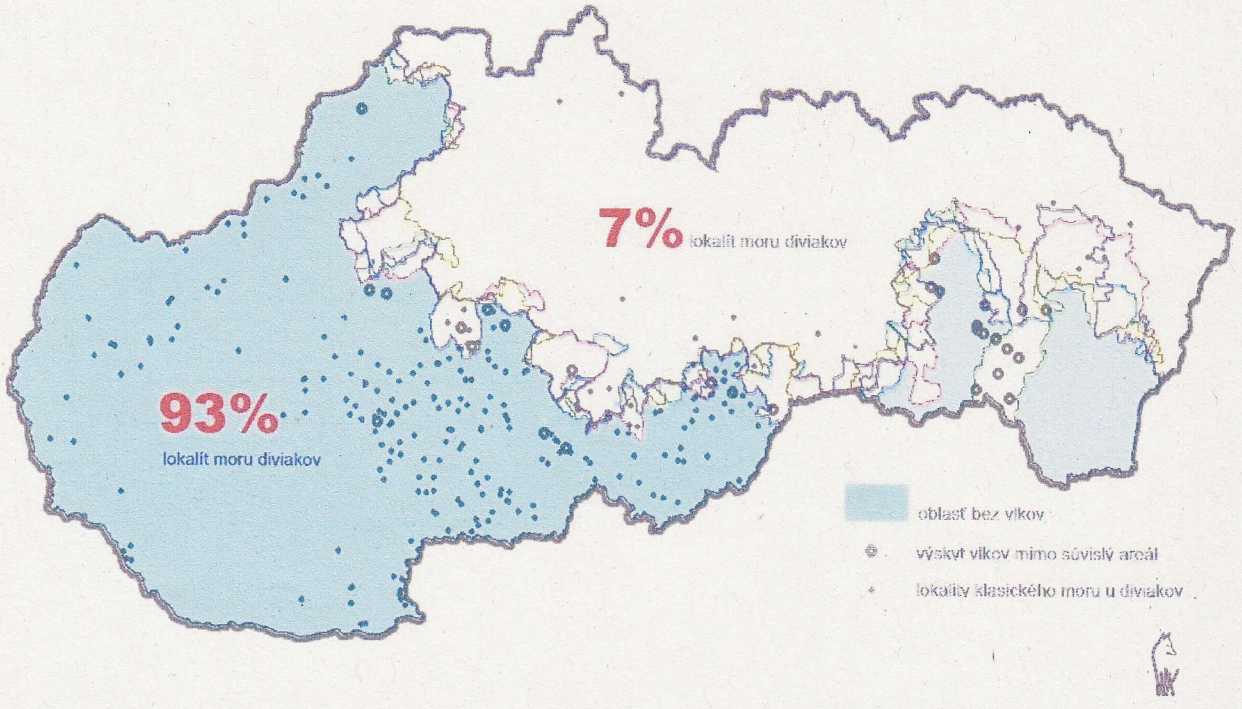
zdroj: Strnádová, 2000, diplomová práca PriF UK